

Helsingin Urkukesän konsertti

KE 14.8.2024 KLO 19
Suomenlinnan kirkko

VOKAALIYHTYE UOMA
joht. | dir. Teemu Tommola

SATU RANTA
urut | organ

KÄSIOHJELMA

2024

OHJELMA | PROGRAM

"O LUX"

THOMAS TALLIS
(1505?–1585)

A point

Te lucis ante terminum

O nata lux

WILLIAM BYRD
(n. 1540–1623)

Ye sacred muses

Ne irascaris Domine

JUDITH WEIR
(1954–)

The Trees Unfold

ROBERT FAYRFAX
(1464–1521)

O lux beata Trinitas

Ave lumen gratiae

JUDITH BINGHAM
(1952–)

Ancient Sunlight

1. Infancy

2. Betrothal

3. Annunciation

JOHN SHEPPARD
(n. 1515–1558)

Confitebor tibi Domine

ROXANNA PANUFNIK
(1968–)

A cradle song

*Vokaaliyhtye Uoma, joht. | dir. Teemu Tommola
Satu Ranta, urut | organ*

KONSERTTI | CONCERT

KE 14.8.2024 klo 19 | WED. AUG. 14th At 7^{pm}

ESITÄMME VALIKOIMAN brittiläisiä teoksia, joita yhdistävänä teemana on valo. 1500-luvun vokaalimusiikki kohtaa uuden urkumusiikin. Renessanssiosuudessa kuullaan neljää säveltäjää, jotka kaikki työskentelivät kuningashuoneen palveluksessa. Urkuosuuden nykysäveltäjistä kahdestakin voisi sanoa samaa: **Weir** oli hovisäveltäjä 2014–24, ja **Bingham** lauloi vuosia BBC Singersissä — eräänlainen kruununjalokivi sekin.

Tallisin antifonit ja **Fayrfaxin** motetit mainitsevat valon heti ensimmäisessä säkeessään. *Te lucis ante terminum* on iltalaulu: auringon valon sammussa turvataan Jumalan suojelukseseen. Kolmessa muussa laulussa valo on metafora Jeesukselle, Pyhälle Kolminaisuudelle tai Neitsyt Marialle, jonka ylistämiseen ei näytä riittävän mikään määrä vertauksia. *Ave lumen gratiae*n hengästyttävässä luettelossa niitä on parikymmentä. Marialle on omistettu myös *Ancient Sunlight*. Neitsyen nuoruusvuosia kuvaava teos on saanut innoituksensa Giotton freskoista Padovassa. Se koostuu preludista, aariasta ja toccatasta.

Byrdin teokset edustavat konsertissa valon poissaoloa. Kaunopuheinen *Ye sacred muses* on Byrdin — Tallisin oppilaan, assistentin, kollegan ja ystävän — mestarilleen säveltämä muistolaulu. *Ne irascaris Domine* kuvastaa protestanttisen **Elisabet I:n** alamaisena palvelevan katolisen säveltäjän ahdistusta. **Sheppardin** *Confitebor tibi Domine* liittyy englantilaisen uskonelämän aiem-

piin käännteisiin. 1553 valtaistuimelle noussut **Maria I** ryhtyi toimenpiteisiin paavinuskon palauttamiseksi valtakuntaan. Tämän johdosta katolinen Sheppard sävelsi valoisan ylistyslaulun.

The Trees Unfold -teoksen oli Binghamin mukaan määrä olla abstrakti tutkielma muutaman soinnun moninkertaistumisesta suureksi äänimassaksi. Sävellystyön aikana koitti kuitenkin nopea ja kiihkeä kevät. Silmujen avautuminen tiheäksi lehtiverhoksi antoi teoksen muodolle konkreettisen merkityksen. **Panufnik** on konsertin säveltäjistä nuorin ja *A cradle song (2018)* teoksista tuorein. Se on säveltäjänsä sanojen mukaan ”joululaulu kehtolaulun muodossa”.

VOKAALIYHTYE UOMA keskittyy vanhaan musiikkiin, ennen kaikkea 1500-luvun moniääniseen kirkkomusiikkiin. Lokakuun 2020 ensikonserttinsa jälkeen Uoma on valmistanut yhdeksän erilaista ohjelmistoa 15 konserttiin Helsingissä ja Uudellamaalla sekä järjestänyt kurssin renes-

kuva | foto: Pietro Succi

sanssimusiikista kiinnostuneille kuorolaulajille. Kokoonpanossa laulaa tällä hetkellä neljätoista kokenutta laulajaa, joukossa myös muutama musiikin ammattilainen. Uoman taiteellisena johtajana toimii renessanssimusiikkiin perehtynyt kuoronjohtaja ja säveltäjä **TEEMU TOMMOLA**.

SATU RANTA on monipuolinen muusikko, urkuri, pianisti, laulaja. Hän on suorittanut Sibelius – Akatemiassa korkeimmat solistiset tutkinnot sekä urkujensoitossa että yksinlaulussa.

kuva | foto: Miika Storm

Satu on pitänyt omia konsertteja sekä esiintynyt solistina että kamarimuusikkona Suomessa, monin paikoin Euroopassa ja myös Yhdysvalloissa useiden kuorojen ja orkestereiden, kuten Radion sinfoniaorkesterin, kanssa. Satu on ollut kosketinsoittajana mukana levytyksissä. Trumpetisti Jouko Harjanteen ja Satu Rannan cd Spiritual Trumpet julkaistiin vuoden 2020 aikana.

Satu Ranta on myös toiminut säestyksen lehtorina Itä – Helsingin Musiikkiopistossa, säestäjänä Sibelius – Akatemiassa, laulajana Radion Kamari-kuorossa ja opettanut pianonsoittoa sekä yksinlaulua. Sadun ansiot muusikkona on noteerattu myöntämällä hänelle Director Musices -arvonimi. Nykyään Satu Ranta on evankelisluterilaisen seurakunnan johtava kanttori Nurmijärvellä.

WE PRESENT A SELECTION of British works unified by the theme of light. Vocal music from the 16th century meets new organ music. The Renaissance section features four composers who all served in the royal court. Remarkably, two of the contemporary organ composers could also be described in similar terms: **Weir** served as a court composer from 2014 to 2024, and **Bingham** sang for many years with the BBC Singers—something of a crown jewel in itself.

The antiphons by **Tallis** and motets by **Fayr-fax** mention light in their opening verses. *Te lucis ante terminum* is an evening hymn, seeking God's protection as the sunlight fades. In three other songs, light serves as a metaphor for Jesus, the Holy Trinity, or the Virgin Mary, whose praise seems inexhaustible. In the breathless list of comparisons in *Ave lumen gratiae*, there are around twenty. The piece *Ancient Sunlight* is also dedicated to Mary, depicting the early years of her life, inspired by Giotto's frescoes in Padua. It consists of a prelude, an aria, and a toccata.

Byrd's works in the concert represent the absence of light. The eloquent *Ye sacred muses* is a memorial song Byrd composed for his master—Tallis, who was his teacher, assistant, colleague, and friend. *Ne irascaris Domine* reflects the distress of a Catholic composer serving under the Protestant **Queen Elizabeth I**. **Sheppard's** *Confitebor tibi Domine* is linked to earlier shifts in English religious life. When **Mary I** ascended the throne in 1553, she took steps to restore the

Catholic faith in the kingdom. Consequently, the Catholic Sheppard composed a bright hymn of praise.

According to Bingham, the piece *The Trees Unfold* was meant to be an abstract study of a few chords expanding into a large sound mass. However, during the composition process, a swift and intense spring arrived. The unfolding buds into a dense canopy of leaves gave the piece its concrete form. **Panufnik** is the youngest composer in the concert, and *A Cradle Song (2018)* is the most recent work. In the composer's words, it is "a Christmas carol in the form of a lullaby."

THE VOCAL ENSEMBLE UOMA specializes in early music, particularly the polyphonic church music of the 16th century. Since their debut concert in October 2020, Uoma has prepared nine different programs for 15 concerts in Helsinki and Uusimaa and organized a course for choir singers interested in Renaissance music. The ensemble currently includes 14 experienced singers, among them a few professional musicians. Uoma's artistic director is **TEEMU TOMMOLA**, a choir conductor and composer with a specialization in Renaissance music.

SATU RANTA is a versatile musician, organist, pianist, and singer. She has completed the highest soloist degrees in both organ performance and vocal performance at the Sibelius Academy.

Satu has given solo concerts and performed as a soloist and chamber musician in Finland, various parts of Europe, and the United States, collaborating with several choirs and orchestras, including the Radio Symphony Orchestra. She has also participated in recordings as a keyboardist. The CD *Spiritual Trumpet*, featuring trumpeter Jouko Harjanne and Satu Ranta, was released in 2020.

In addition, Satu Ranta has served as an accompanist lecturer at the Eastern Helsinki Music Institute, as an accompanist at the Sibelius Academy, and as a singer in the Radio Chamber Choir. She has also taught piano and vocal performance. Her achievements as a musician have been recognized with the title *Director Musices*. Currently, Satu Ranta is the lead cantor at the Evangelical Lutheran Church in Nurmijärvi.

TE LUCIS ANTE TERMINUM

Te lucis ante terminum,
Rerum Creator poscimus,
Ut solita clementia
Sis praesul ad custodiam.
Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmata:
Hostemque nostrum comprime,
Ne pollutantur corpora.
Praesta pater omnipotens
Per Jesum Christum Dominum
Qui tecum in perpetuum
Regnat cum Sancto Spiritu

O NATA LUX

O nata lux de lumine,
Jesu redemptor saeculi,
Dignare clemens supplicum
Laudes precesque sumere.
Qui carne quondam contegi

Päivän mennessä mailleen
rukoilemme Sinua, kaiken Luojaa,
jotta myötätuntoisena, kuten aina,
olisit suojelijamme.
Väistykööt pahat unet
ja öiset painajaiset:
kukista paha henkemme,
älkөөn se saastuttako ruumiitamme.
Anna tämän tapahtua, Isä Kaikkivaltias,
Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta,
joka hallitsee iankaikkisesti
Sinun ja Pyhän Hengen kanssa.

Oi valo valosta,
Jeesus, maailman Vapahtaja,
suhtaudu suopeasti armoa anoviin,
ota vastaan ylistyksemme ja pyyntömme.
Sinä joka katsoit hyväksi ottaa lihallisen hahmon

Dignatus es pro perditis,
Nos membra confer effici
Tui beati corporis.

YE SACRED MUSES

Ye sacred Muses, race of Jove,
whom Music's lore delighteth,
Come down from crystal heav'ns above
to earth where sorrow dwelleth,
In mourning weeds, with tears in eyes:
Tallis is dead, and Music dies.

NE IRASCARIS DOMINE

Ne irascaris Domine satis,
et ne ultra memineris iniquitatis nostrae.
Ecce respice populus tuus omnes nos.
Civitas sancti tui facta est deserta.
Sion deserta facta est,
Jerusalem desolata est.

O LUX BEATA TRINITAS

O lux beata Trinitas,
Et principalis unitas,
Iam sol recedat igneus,
Infunde lumen cordibus.
Te mane laudum carmine,
Te deprecemur vespere:
Te nostra supplex gloria
Per cuncta laudet sæcula.
Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio,
Cum Spiritu Paraclito,
Et nunc et in perpetuum.

AVE LUMEN GRATIAE

Ave, lumen gratiae,
Fons misericordiae
Virgo faecundata,
Radix pudicitiae,
Spes aeternae gloriae,
Regina beata.
Ave venerabilis,
Mater admirabilis
Per quam lux est orta;
Flos incomparabilis,
Splendor ineffabilis,
Felix caeli porta.
Ave, novum gaudium,
Salutis esordium,
Lumen veritatis;
Caeli luminarium,
Languoris remedium,
Forma sanctitatis.
Ave, lucis speculum,
Christi tabernaculum,
Virgo benedicta;
Que salvasti populum
Pariendo parvulum,
Per quem mors est victa.

kadotettujen pelastamiseksi,
kokoa meidät
autuaan ruumiisi jäseniksi.

Te pyhät muusat, Juppiterin suku,
te musiikin tarinasta hurmaantuneet,
astukaa alas kristallitaivaista
maan päälle, missä murhe asustaa
suruasussa, kyynelsilmin:
Tallis on kuollut ja musiikki kuolee.

Älä ole vihainen, Herra,
äläkä enää muista syntejämme.
Katso meitä: olemme kaikki sinun kansaasi.
Sinun pyhä kaupunkisi on hylätty.
Siion on hylätty,
Jerusalem on autio.

Oi Kolminaisuus, autuas valo
ja ruhtinaallinen ykseys,
tulisen auringon jo laskiessa
vuodata valo sydämiimme.
Sinua ylistyslauluin aamulla varhain
ja illalla rukoilemme,
suo että kunniaasi nöyrästi julistaisimme
iankaikkiseen iankaikkiseen.
Kunnia olkoon Isän Jumalan,
Hänen ainoan Poikansa
sekä Pyhän Hengen
nyt ja aina.

Terve, armollinen valo,
armon lähde,
hedelmöitetty Neitsyt,
siveyden juuri,
ikuisen kunnian toivo,
autuas kuningatar.
Terve, kunnioitettu,
ihailtava äiti,
josta valo on peräisin;
verraton kukka,
sanoinkuvaamaton loisto,
onnellinen taivaan portti.
Terve, uusi ilo,
pelastuksen alku,
totuuden valo;
taivaan alttarilamppu,
uupumuksen parantaja,
pyhyiden muotti.
Terve, valon peili,
Kristuksen sakramenttikaappi,
siunattu Neitsyt;
joka pelasti kansan
synnyttämällä pienokaisen,
jonka kautta kuolema voitettiin.

CONFITEBOR TIBI DOMINE

Confitebor tibi, Domine, quoniam iratus es mihi;
avertatur ira tua et consolaberis me.
Ecce Deus salus mea:
confidam in eo et non timebo,
quoniam fortitudo mea et canticum meum.
Dominus Deus factus est mihi in salutem.
Haurietis doctrinam cum summo gaudio de
fontibus salutis,
et dicetis in die illa:
Confiteamini Domino; invocate nomen ejus;
nota facite in populis studia ejus;
quia exaltatum est nomen ejus.
Psallite Domino, quia magnificam fecit:
scientiam hanc in omni terra.
Canta et exsulta felix Christi ecclesia,
quia magnus in medio tui Sanctus Israel.

A CRADLE SONG

Sweet dreams, form a shade
O'er my lovely infant's head!
Sweet dreams of pleasant streams
By happy, silent, moony beams!
Sweet Sleep, with soft down
Weave thy brows an infant crown!
Sweet Sleep, angel mild,
Hover o'er my happy child!
Sweet smiles, in the night
Hover over my delight!
Sweet smiles, mother's smiles,
All the livelong night beguiles.
Sweet moans, dovelike sighs,
Chase not slumber from thy eyes!
Sweet moans, sweeter smiles,
All the dovelike moans beguiles.
Sleep, sleep, happy child!
All creation slept and smiled.
Sleep, sleep, happy sleep,
While o'er thee thy mother weep.
Sweet babe, in thy face
Holy image I can trace;
Sweet babe, once like thee
Thy Maker lay, and wept for me:
Wept for me, for thee, for all,
When He was an infant small.
Thou His image ever see,
Heavenly face that smiles on thee!
Smiles on thee, on me, on all,
Who became an infant small;
Infant smiles are His own smiles;
Heaven and earth to peace beguiles.

(William Blake, 1757–1827)

Minä kiitän sinua, Herra, sillä sinä olit minuun vihastunut,
mutta sinun vihasi asettui, ja sinä lohdutit minua.
Katso, Jumala on minun pelastukseni,
minä olen turvassa enkä pelkää,
sillä Herra, Herra on minun väkevyuteni ja ylistysvirtinen,
hän tuli minulle pelastukseksi.
Te saatte ilolla ammentaa vettä pelastuksen lähteistä.
Ja sinä päivänä te sanotte:
"Kiittäkää Herraa, julistakaa hänen nimeänsä,
Tehkää hänen suuret tekonsa tiettäviksi kansain kes-
kuudessa, tunnustakaa, että hänen nimensä on korkea.
Veisatkaa ylistystä Herralle, sillä jaloja töitä hän on tehnyt;
tulkoot ne tunnetuiksi kaikessa maassa.
Laula ja riemuitse, onnellinen Kristuksen kirkko,
sillä suuri on keskuudessasi Israelin Pyhä."
(Jes. 12, viimeisiä säkeitä muokattu)

Suloiset unet, varjostakaa
ihanan lapsukaiseni päätä!
Kauniit unet onnellisten, hiljaisten
kuunsäteiden miellyttävästä virrasta!
Suloinen uni, puno pehmeistä untuvista
lapselle kruunu!
Suloinen uni, lempeä enkeli,
leiju onnellisen lapseni yllä!
Suloiset unet, leijukaa yössä
silmäniloni yllä!
Suloiset hymyjä, äidin hymyjä,
koko tämä yö on valloittava.
Suloinen vaikerointisi, kyyhkymäiset kujerruksesi
älkööt viekö unta silmistäsi!
Suloista vaikerointia, suloisempia hymyjä;
kyyhkymäiset valitukset ovat valloittavia.
Nuku, nuku, onnellinen lapsi!
Luomakunta hymyilee unissaan.
Nuku, nuku onnellisena,
kun äitisi tässä itkee vuoksesi.
Suloinen lapsukainen, erotan
kasvoillasi pyhät piirteet;
suloinen lapsukainen, sinun laillasi
Luojasi kerran lepäsi itkien vuokseni.
Hän itki minua, sinua, meitä kaikkia,
kun Hän oli pieni lapsi.
Pidä Hänen kuvansa aina silmiesi edessä:
taivaalliset kasvot, jotka hymyilevät sinulle!
Hän hymyilee sinulle, minulle, meille kaikille,
Hän joka tuli pieneksi lapseksi;
lasten hymyt ovat Hänen valloittavia hymyjään;
taivaan ja maan ne houkuttelevat rauhaan.

suomennokset TT

SEURAAVAT KONSERTIT

Next concerts

TO 15.8.2024 TAITEIDEN YÖ

18-20.30 Tuomiokirkko
Kuorojen kavalkadi

klo 18-20 Suomenlinnan kirkko
Suomen Kamarimusiikkiseura

klo 19-23 Kallion kirkko
Urkumaraton

THU. AUGUST 15TH NIGHT OF THE ARTS

from 6^{pm} to 8.30^{pm} The Cathedral
Cavalcade of Choirs

6^{pm} to 8^{pm} Suomenlinna Church
Finnish Chamber music society

7^{pm} to 11^{pm} Kallio Church
Organ Marathon

SU 18.8.2024 KLO 19

Tuomiokirkko

Anu Pulkkinen
urut | organ

SUN. AUGUST 18TH AT 7 P.M.

The Cathedral

MA 19.8.2024 KLO 12

Suomenlinnan kirkko

"Helsingin Urkukesän päiväkonsertti | Lunch Time Music"

Trio Barone

MON. AUGUST 19TH AT NOON

Suomenlinna Church

MA 19.8.2024 KLO 19

Kallion kirkko

Johann Vexo
urut | organ

MON. AUGUST 19TH AT 7 P.M.

Kallio Church

KE 21.8.2024 KLO 19

Suomenlinnan kirkko

"MIKSI LAULAT LINTUSENI?"

Noora Karhuluoma
sopraano. | soprano

WED. AUGUST 21ST AT 7 P.M.

Suomenlinna Church

Esa Ylönen
piano & urut | organ

*"Pöytä on katettu!
Tervetuloa!"*

HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR OPFAHNOE ЛЕТО В ХЕЛЬСИНКИ WWW.URK
HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR OPFAHNOE Л
HELSINKI ORGAN SUMMER HELSINGFORS ORGELSOMMAR OPFAHNOE Л

INFO

Helsingin Urkukesa on vuosittain kesä-elokuussa järjestettävä, erityisesti urkumusiikkiin keskittyvä kansainvälinen festivaali. Erilaisia konsertteja järjestetään yli 100 kpl. Festivaali järjestetään yhteistyössä Helsingin Seurakuntayhtymän sekä Tuomiokirkko-, Kallion- ja Johannes Församling -seurakuntien kanssa.

urkukesa.fi

